

Áldokumentumok, hatáskeltés, manipuláció

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzői: Mészáros János és Singer Péter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A valóságos és áldokumentumok viszonyának feltárása, annak elemzése, hogy egy áldokumentum mikor művészi és mikor manipulációs eszköz. A befolyásolás eszköztárának tudatosítása különféle kreatív gyakorlatok elvégzése által.
A modul témái, tartalma	Témák: Életmód – életérzés, szabadság, művészetek; társadalmi nyilvánosság – média, közvélemény, manipuláció Tartalom: Fikciós környezetben helyezett hitelesítő erejű dokumentumok. A dokumentumfilmek eszköztára. A dokumentum és az áldokumentum közös és eltérő vonásai. <i>A WAPRA-jelentés</i> . A túlzás és a szatíra fogalma. Tudatalatti reklám. Láncclevelek. Hoaxok. Áldokumentumok készítése Manipulatív áldokumentumok leleplezése.
Megelőző tapasztalat	<i>A Good bye, Lenin!</i> c. film megnézése
Ajánlott továbbhaladási irány	Áldokumentumfilmek megnézése (pl. <i>Az igazi Mao</i> [Siklósi Szilveszter, 1994], <i>Zelig</i> [Woody Allen, 1983])
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, autonómia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémaazonosítás, kritikai gondolkodás, kreativitás Társas kompetenciák: véleményalkotás, vitakészség, konfliktuskezelés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Művészetek; Ember és társadalom; Magyar nyelv és irodalom
	Tantárgyakhoz: mozgóképkultúra és médiaismeret; irodalom; társadalomismeret
	Modulokhoz: Magántörténelem (szka212_20)
Támogató rendszer	<i>A WAPRA-jelentés</i> (áldokumentumfilm; rendező: Kocsis Tibor, 1996)

Módszertani ajánlás

Az alkotó blokkok valamelyike kihagyható, ha a tanár úgy gondolja, hogy egy másik több időt igényel.

A modul eszközigénye elég nagy, ezért megpróbálunk alternatívákat kínálni arra az esetre is, ha nem áll rendelkezésre például videokamera vagy hangrögzítő eszköz. Ha valaki a fim újravágását választja (II/c/A), a feladathoz bőven elég a Windows XP alap videoszerkesztője vagy egyéb

operációs rendszer megfelelő programja. Szükséges viszont annak tesztelése, hogy a számítógépek képesek-e elfogadható gyorsasággal megbirkózni a feladattal. Csak akkor érdemes azonban ezt a feladatot választani, ha vannak olyan diákok, akik már dolgoztak ilyen szoftverrel. A képes tudósítások elkészítéséhez bármelyik szövegszerkesztő vagy prezentációkészítő szoftver felhasználható.

A csoportok legalább négy-, de legfeljebb hatfősök legyenek.

Tudatosítsuk, hogy a filmetűdöket és rádióriportokat idő hiányában rögtönzéssel kell elkészíteni. Vágásra és utómunkálatokra sincs lehetőség. A részleteket végleges sorrendjükben kell felvenni.

A képes tudósításokban a képek és képaláírások játszanak főszerepet. Ne írjunk hosszú szövegeket, mert nehéz azokat az egész osztálynak bemutatni.

Tekintettel arra, hogy a modulban elég sok olyan gyakorlat van, amely a tanártól jártasságot igényel a videotechnika és a számítógép használatában, azt ajánljuk, hogy csak olyanok válasszák, akik rendelkeznek az ehhez szükséges gyakorlattal.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A megbeszélés mindig tartalmaz értékelő momentumot a tevékenységek végén, ami inkább a sikeres megoldások, mint a hibák kiemelésére szolgál. Hosszabb csoportmunkánál érdemes önértékeléssel megvizsgálni, hogy ki mit vállalt és milyen volt a tényleges tevékenysége.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Egy lehetséges tematika (a modul vezérfonala)

P2 – A WAPRA -jelentés. Videó 19 perc 30 mp CD-n.

P3 – Szómagyarázat (Hoax)

Tanulói segédletek

D1 – Tudatalatti üzenetek. Szemelvény. Annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport alakul az osztályban. (A változat)

D2 – Hoaxgyűjtemény. Annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport alakul az osztályban. (C változat)